

Sygnatura akt II C 94/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR K. T.

Protokolant st. Sekr. Sąd M. O.

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 roku w Łodzi

sprawy w powództwa J. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę (...) (dwadzieścia tysięcy) złotych z odsetkami: ustawowymi od dnia 30 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę (...) (trzy tysiące osiemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. obciąża pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi kwotą 272,23 (dwieście siedemdziesiąt dwa 23/100) złotych tytułem tymczasowo wyłożonych wydatków.

Sygn. akt II C 94/15

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 28 stycznia 2015 roku J. W., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwoty 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 30 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł wraz z opłatą od pełnomocnictwa. Wskazano, iż w dniu 24 stycznia 2014 roku, powódka, w wyniku potknięcia się o wystający fragment nawierzchni przy ul. (...) w Ł. doznała obrażeń ciała. Teren, na którym doszło do wypadku powódki, zarządzany był przez Zarząd Dróg i (...) w Ł., który był ubezpieczony w ramach OC w pozwanym Towarzystwie. Wskazano, że pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

(pozew k. 3 - 10 , pełnomocnictwo k. 12)

W odpowiedzi na pozew, pozwany reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych. Pozwany wskazał, że kwestionuje zaistnienie w przedmiotowej sprawie przesłanek uzasadniających odpowiedzialność zarządcy drogi ul. (...) na zasadzie winy, a nadto wysokość żądanego pozwem roszczenia. Przyznał, że udzielał ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej zarządcy drogi . O. w Ł.. Podniesiono, iż powódka nie wykazała, aby zarządca przedmiotowej drogi dopuścił się zaniedbań, stan nawierzchni nie zagrażał

bowiem bezpieczeństwu w ruchu pieszym. Kwestionowano także roszczenie co do wysokości wskazując, iż jest ono wygórowane.

(odpowiedź na pozew k. 32-35 , pełnomocnictwo- k. 37; odpis z KRS pozwanego- k. 38- 40)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 stycznia 2014 roku, w godzinach popołudniowych, J. W., idąc, wyłożonym betonowymi płytkami chodnikiem, wzdłuż ulicy (...) w Ł., potknęła się o wystającą płytę chodnikową i upadła. Powierzchnia chodnika w miejscu zdarzenia była nierówna. Po upadku powódka nie mogła samodzielnie się podnieść, A. W. i W. W. (1) pomogli powódce wstać i zaprowadzili ją do domu. Powódka odczuwała ból barku prawego i klatki piersiowej. Tego samego dnia Ł. S. (1) zawiózł powódkę do Wojewódzkiej (...) w Ł..

(zeznania powódki J. W. – zapis rozprawy 01:16:47 oraz k. 121, zeznania Ł. S. (2) – zapis rozprawy 00:19:24 oraz k. 117-118, zeznania A. W. – zapis rozprawy 00:25:39 oraz k. 118 , zeznania W. W. (1) – zapis rozprawy 00:36:53 oraz k. 118-119 , zeznania I. W. – zapis rozprawy 00:44:53 oraz k. 119-120 , zeznania W. W. (3) – zapis rozprawy 01:01:07 oraz k. 120 , dokumentacja fotograficzna – załączona w aktach sprawy , a także k. 153, opis zdarzenia k. 154-155)

Podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie porządku na terenie, gdzie doszło do wyżej wskazanego upadku powódki było w tym czasie Miasto Ł., posiadające ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej na podstawie umowy z pozwanym.

(bezsporne)

Po wykonaniu badań diagnostycznych, u powódki stwierdzono złamanie bliższej nasady prawej kości ramiennej i stłuczenie klatki piersiowej. Powódka została przewieziona do dalszego leczenia do szpitala im. J. w Ł., gdzie rozpoznano złamanie szyjki prawej kości ramiennej z odłamaniem guzka większego. Założono gips piersiowo – ramienny typu D., po czym wypisano powódkę do domu z zaleceniem kontynuowania leczenia w poradni ortopedycznej i przyjmowania leków przeciwbólowych. Powódka pozostawała w unieruchomieniu gipsowym przez okres sześciu tygodni, do 5 marca 2014 roku. Następnie, po zdjęciu gipsu, w marcu i kwietniu 2014 roku, powódka została skierowana na trzy cykle zabiegów rehabilitacyjnych, z czego przebyła dwa cykle zabiegów. W marcu i kwietniu 2015 roku powódka przebywała w sanatorium w S..

(dokumentacja medyczna k. 15-22, k. 59-65, k. 68-83, k. 90-91, k. 94-95, k. 100, k. 160, zeznania powódki J. W. – zapis rozprawy 01:16:47 oraz k. 121)

J. W. nadal odczuwa bóle prawego barku i klatki piersiowej, ma również ograniczony zakres ruchomości prawej ręki, nie może dźwigać większych ciężarów niż 1 kg. Z tego powodu większość czasu spędza w domu. Z uwagi na problemy z poruszaniem prawą ręką, prace domowe, takie jak gotowanie, sprzątanie i zakupy, wykonuje jej syn. Powódka stała się także bardziej nerwowa, rozdrażniona.

(zeznania I. W. – zapis rozprawy 00:44:53 oraz k. 119-120 , zeznania powódki J. W. – zapis rozprawy 01:16:47 oraz k. 121)

W wyniku zdarzenia powódka doznała w zakresie narządów ruchu złamania szyjki chirurgicznej i odłamania guzka większego prawej kości ramiennej. Wcześniej występowały u niej zmiany zwyrodnieniowe obu stawów kolanowych, obustronne płaskostopie, koślawość paluchów i młotowate zniekształcenie II palców obu stóp. Po zastosowanym leczeniu zachowawczym i po postępowaniu usprawniającym obecnie pozostaje ograniczenie ruchomości w prawym stawie ramiennym, zespół bólowy i poczucie pogorszenia sprawności. Ponadto istnieje stan po wszczępieniu endoprotezy lewego stawu kolanowego. Uszczerbek na zdrowiu powódki na skutek obrażeń doznanych w czasie zdarzenia z dnia 24 stycznia 2014 roku w zakresie narządów ruchu jest stały i wynosi 10%. Zakres cierpień fizycznych i psychicznych powódki w związku z doznanymi w dniu 24 stycznia 2014 roku obrażeniami narządów ruchu był znaczny. Jest to związane z doznawanym bólem, koniecznością pozostawania w ciężkim i niewygodnym unieruchomieniu w

gipsie typu D. przez sześć tygodni, zabiegami i ćwiczeniami usprawniającymi i ograniczeniem w sprawności. Nadal występuje potrzeba okresowego stosowania leków. U powódki, ze względu na doznane obrażenia narządów ruchu, występowała potrzeba częściowej pomocy osób trzecich łącznie przez okres około 2 miesięcy. Pomoc innych osób w tym okresie była powódce potrzebna przeciętnie w ciągu około 2 godzin dziennie. Powódka obecnie nie wymaga pomocy innych osób. Rokowania na przyszłość powódki są umiarkowanie dobre. Powódka nie odzyskała pełnego zakresu ruchomości prawego stawu ramiennego. Nie można do końca wykluczyć zaistnienia w przyszłości zmian zwyrodnieniowych prawego stawu łopatkowo-ramiennego. Może dojść w przyszłości do narastania dolegliwości ze strony tego stawu.

(opinia biegłego z zakresu ortopedii i chirurgii k. 138-140)

W piśmie z dnia 3 września 2014 roku pełnomocnik powódki zgłosił szkodę do Urzędu Miasta Ł. i wystąpił o zapłatę kwoty 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia.

(zgłoszenie szkody k. 148-152)

Decyzją z dnia 29 grudnia 2014 roku (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. odmówiła wypłaty zadośćuczynienia.

(decyzja o odmowie odszkodowania k. 23-24)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W ocenie Sądu, przyczyną doznania przez powódkę uszkodzeń ciała, a w konsekwencji uszczerbku na zdrowiu, była nierówność nawierzchni na zarządzanym przez Miasto Ł. chodniku usytuowanym przy ulicy (...) w Ł., która powstała na skutek niewłaściwego utrzymania. Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy prowadzi do wniosku, że stan nawierzchni chodnika nie był stanem odpowiednim tj. bezpiecznym dla korzystających z chodnika osób. Zarządcą nieruchomości, na której nastąpiło przedmiotowe zdarzenie jest Miasto Ł., a fakt ten nie został zakwestionowany przez stronę pozwaną. Należy wskazać, iż obowiązek utrzymania nawierzchni drogi, obciąża zarządcę tej drogi, tj. prezydenta miasta, w którego zarządzie droga pozostaje, a to na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. nr 71 poz. 838 z późn. zm.), zgodnie z którym do zarządcy drogi należy w szczególności utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą. Uchybienie przez zarządcę drogi określonego wyżej obowiązkowi utrzymania nawierzchni chodników może być oceniane jako delikt, będący jedną z przesłanek jego odpowiedzialności odszkodowawczej w ramach reżimu deliktowego. Odpowiedzialność ex delicto dotyczy sytuacji, gdy szkoda zostaje wyrządzona niezależnie od istniejącego uprzednio między danymi osobami stosunku zobowiązaniowego, jednakże w takich okolicznościach, w których prawo czyni kogoś za tę szkodę odpowiedzialnym. Art. 415 k.c. normujący kwestię odpowiedzialności deliktowej w sformułowaniu kto z winy swej wyrządził szkodę drugiemu, obowiązany jest do jej naprawienia, przewiduje trzy przesłanki odpowiedzialności: powstanie szkody, zawinione zachowanie sprawcy oraz związek przyczynowy między tymi dwoma zdarzeniami. Szkodą jest każdy uszczerbek w dobrach chronionych prawem. Fakt jej poniesienia przez powódkę jest w świetle zgromadzonego materiału dowodowego oczywisty i nie wymaga szerszego omawiania. Zawinione zachowanie sprawcy szkody polegać może tak na działaniu, jak i na zaniechaniu, przy czym zaniechanie może zostać uznane za czyn jedynie wówczas, gdy wiąże się ono z niedopełnieniem ciążącego na sprawcy obowiązku działania. Zachowanie będące źródłem szkody musi być, z jednej strony, zachowaniem bezprawnym, a z drugiej, zawinionym. Do wypadku w dniu 24 stycznia 2014 roku doszło m.in. wskutek złego stanu chodnika (nierówność), za co odpowiada Miasto Ł.. Do wniosku takiego prowadzi analiza zeznań powódki, a także zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Wynika z nich, że nawierzchnia w miejscu wypadku była nierówna, jest tam wystająca płyta chodnikowa, o które powódka się potknęła. Tezę tę potwierdza złożona do akt dokumentacja fotograficzna, Na zdjęciach tych wyraźnie widać nierówność nawierzchni oraz wystającą płytę chodnikową. Zły stan techniczny potwierdzają także zeznania świadka W. W. (3), która jako pracownik (...) kontrolowała stan nawierzchni chodnika po zdarzeniu, stwierdzając wówczas

nierówność i wystawianie betonowej płyty ponad poziom chodnika. Świadcowie oraz powódka potwierdzili także okoliczność w postaci zaistnienia twierdzonego w pozwie zdarzenia, które kwestionował pozwany.

Podstawę odpowiedzialności ubezpieczyciela za skutki wypadku stanowi przyjęcie odpowiedzialności za ubezpieczonego na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Zgodnie z art. 822 k.c. przez umowę odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający, albo osoba, na której rzecz umowa została zawarta. Podstawę prawną żądania zadośćuczynienia stanowi przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c. Przepis art. 415 k.c. stanowi, że kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Stosownie do treści art. 445 § 1 k.c., w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie i orzecznictwie poglądem zadośćuczynienie stanowi sposób naprawienia szkody niemajątkowej na osobie wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. Na pojęcie krzywdy składają się nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu, polegające na znoszeniu cierpień psychicznych (wyrok SN z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 909/00, LEX nr 56027). Inaczej niż przy odszkodowaniu, w przypadku zadośćuczynienia, ustawodawca nie wprowadza jasnych kryteriów ustalania jego wysokości. Wskazuje jedynie, iż suma przyznana z tego tytułu winna być odpowiednia, pozostawiając jej określenie sądowi. W orzecznictwie wypracowano zasady określania wysokości zadośćuczynień. Wskazuje się na potrzebę poszukiwania obiektywnych i sprawdzalnych kryteriów oceny jego wysokości, choć przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron. Do podstawowych kryteriów oceny w tym zakresie zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz.145; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00, niepubl; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 sierpnia 1980 roku, IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku, I CK 131/03, OSNC 2004 r, nr 4, poz.40). Dla ustalenia wysokości adekwatnego zadośćuczynienia, należy wziąć pod uwagę nie tylko konsekwencje doznanego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu w postaci dolegliwości bólowych odczuwanych wskutek doznanego urazu i związaną z nimi koniecznością podjęcia leczenia, a także ograniczenia w funkcjonowaniu, jakie nie występowały przed wypadkiem. Powódka w wyniku wypadku doznała złamania szyjki chirurgicznej i odłamania guzka większego prawej kości ramiennej, co powodowało znaczny rozmiar cierpień fizycznych, które związane były z doznany bólem i koniecznością noszenia przez okres sześciu tygodni ciężkiego i niewygodnego unieruchomienia gipsowego typu D., co niewątpliwie spowodowało, że w tym okresie powódka była ograniczona w swobodnym poruszaniu się. Nie ulega wątpliwości, że wskutek wypadku stan zdrowia powódki pogorszył się na tyle, iż musiała korzystać z okresowego leczenia rehabilitacyjnego, zaś doznany wskutek wypadku ból, skutkował powstaniem czasowego ograniczenia w sprawności powódki. Nadto u powódki nadal występuje potrzeba okresowego stosowania leków. Doznany uraz spowodował powstanie uszczerbku na zdrowiu powódki w wysokości 10%. Obecnie powódka nadal odczuwa skutki wypadku w sferze fizycznej. Wskutek zdarzenia nadal odczuwa bóle prawego barku i klatki piersiowej, ma również ograniczony zakres ruchomości prawego stawu ramiennego, nie może dźwigać większych ciężarów niż 1 kg. Z tego powodu większość czasu spędza w domu. Również rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powódki są umiarkowanie dobre, nie można bowiem wykluczyć zaistnienia w przyszłości zmian zwyrodnieniowych prawego stawu łopatkowo-ramiennego, co może skutkować powstaniem dodatkowych dolegliwości bólowych. Wszystkie powyżej wymienione okoliczności składają się na krzywdę powódki. Skłaniają one Sąd do uznania, że jej krzywda miała znaczny rozmiar. Biorąc pod uwagę rozmiar cierpień fizycznych związanych z następstwami wypadku, rodzaj i czas trwania jego skutków oraz ograniczenia w życiu codziennym powódki, Sąd uznał za adekwatne zadośćuczynienie w wysokości 20 000 złotych.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. Wymagalność roszczenia w stosunku do zakładu ubezpieczeń powstaje w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817 § 1 k.c.), chyba, że

w powyższym terminie wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia jego odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe. W rozpoznawanej decyzją z dnia 29 grudnia 2014 roku pozwany, będąc uprzednio wezwany przez powódkę do zapłaty kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia, odmówił uwzględnienia roszczeń powódki. Zatem żądanie powódki zasądzenia odsetek od następnego dnia po dacie wydania decyzji odmawiającej uwzględnienia roszczenia, to jest od 30 grudnia 2014 roku, było zasadne, gdyż pozwany, będąc uprzednio wezwany do zapłaty, w dacie wydania decyzji był w opóźnieniu co do kwoty dochodzonej pozwem, gdyż nie przekraczała ona kwoty z wezwania. Wskazać także należy, że pozwany nie odniósł się do zawartego w pozwie żądania powódki naliczania odsetek ustawowych, tym samym dając możliwość Sądowi uznania za bezsporne wskazanych przez powoda dat początku naliczania żądanych odsetek, uznając tą datę za pierwszy dzień zwłoki pozwanego w wypłacie należnego powódce zadośćuczynienia. Z uwagi na wejście w życie od 1 stycznia 2016 roku zmiany w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących odsetek i wyodrębnienie odsetek ustawowych za opóźnienie, skoro powódka domagała się odsetek w związku z nieterminowym spełnieniem świadczenia przez pozwanego (a więc w związku z opóźnieniem), w wyroku zaznaczono, że począwszy od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Wobec uwzględnienia powództwa w całości, Sąd o kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na kwotę zasądzoną od pozwanej na rzecz powódki złożyły się: kwota 1.000 złotych tytułem opłaty od pozwu, koszty wynagrodzenia biegłego sądowego w kwocie 400 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika powódki w osobie radcy prawnego w kwocie 2400 złotych (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz.U. z 2013 r., poz. 490), oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. W związku z powyższym należało zasądzić od pozwanej na rzecz powódki łączną kwotę 3.817 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Stosownie do przepisu art. 83 w zw. z 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na uwadze, że Skarb Państwa poniósł tymczasowo koszty stanowiące wynagrodzenie powołanego w sprawie biegłego sądowego w łącznej kwocie 272,23 złotych, Sąd obciążył nimi stronę pozwaną stosownie do wskazanego wyżej wyniku postępowania.